



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gavdendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. II. Nihil itaque statui tuo demptum vel adiectum cupias, si tuo contentus es. Nec alieno adiectum dole quod deest tuo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

Acquiesce, si Deum tibi res tuas selegisse, certo credas.

At verò cum illud mihi penitus persuasum habeo, Deum esse, hunc mihi statum qui designarit, & præ cæteris omnibus tanquam optimum selegerit, eumque libero meo arbitrio & electione usum fuisse ut præscriptum sibi finem assequeretur: tum verò penitus conditioni meæ acquiesco, nec quidquam est quod unquam pœniteat. Nam si omnia ad nutum fluunt, habeo omnino quod volo; sin autem in transuersum aguntur res, difficultatesque occurrunt statûs, habeo certe habere velle quod debeo; iudico enim ex Dei eligentis Providentiâ in eo me statu hodie esse debuisse, in quo hodie mihi esset malè. sic si prosperè in matrimonio agantur omnia, vxor bene se habeat, valeant filij, familiaris splendor augeatur, facilè tunc certè placebit tam commoda conditio: sin verò suboriantur tædia, mores vxoris antea placidæ, intolerabiles nunc sint, fortuna domum deserat; tum quia eligentem hæc mihi Deum conspicio, illud mecum statuam, hoc mihi tædium conduxisse hodie, ideoque hoc in statu collocatum, tædio ut sic afficerer. Sic in hyeme iudico gelu constringendam terram, & facilè frigus fero: in æstate censeo caloribus aperiendam humum, & sic Soli non obmurmuro. Verùm id sequenti tractatu dicendum est explicatiùs.

9.

§. II.

Nihil itaque statui tuo demptum aut adiectum cupias si tuo contentus sis, nec alieno adiectum dolo quod deest tuo.

Parum aliquid sibi deesse semper dicunt homines.

Admodum plana mihi inquires videntur hæc omnia, rationique consona. Acquiesco sanè & dictis & statui meo; nec aliud esse volo, quàm quod sum. Verùm enimverò, an non optabile id foret, aliquantulum maioribus diuitiis ut affluerem, commodiùs tantùm ut conditionem meam possim exequi? Certè Deo obmurmurare iam nolo: tamen an id mihi tantò opere noceat, census si mihi paulò sit copiosior, abundantiorque sed paululùm tantummodò domi res: Quid si corporis forma paulò venustior foret, si valetudo parùm firmior, munusque quod gero paululùm splendidius?

10.

Sed si parùm est quod

Itane vero vir bone? Paululùm tantùm est quod expetis, & idcirco

11.

idcirco existimas murmurationis reum non esse te. Egregium enimvero iniuriæ Deo irrogatæ prætextum! quam antequam tibi aperio, illud iam te interrogo; si parum tantum sit formæ, parum valerudinis, parum dignitatis, parum diuitiarum quod desideras: quæ tandem illa est dementia, vt res tam exigua tanto opere te conturbet, & tam parum spei totam tibi mentis tranquillitatem auferat? si parum est quod expetis, parum est quod denegatur: & idcirco tamen, non parum, sed vehementer etiam affligeris, hocine est sanæ mentis esse? Verum edic porro, quanti tu parum illud esse censes? quantum pecuniæ tibi cupis adiaci, vt paululum dicaris ditior? Nummorum millia sexcenta? Minimè inquis, non mehercle, nolo tantas opes: paruo contentus sum, modò plus sit, quam modò est in loculis. O cæcum & improuidum caput! An non id vides nihil admodum referre, an sexcentorum te millium, an exigui æris cupido turbet, modò turberis? Certè tibi auctor fuero, vt non sexcenta tantum millia, sed & ipsas Indiarum opes expetas, Peruiiæque totius inhies thesauris. Insanus, inquis, fuero id si vel in mentem veniat. Fateor, sed neque iam admodum sapias, quin imò si rectè rationes teneo, infaniora modò sunt vota tua, quàm si ea per integra regna extenderis. cum enim & hoc & illud votum, mentis officiat tranquillitati: certè minus absurdum videtur, turbari hominem ob magnam sibi denegatam spem; vbi exiguum quid expetere, non magnum habet operæ pretium, & tamen non minorem, si non concedatur, adfert animo perturbationem.

dec. 7. cur
multū con-
queritur.

82. Vt verò ad iniuriam, quæ Deo eiusmodi querelis infertur, demonstrandam accedamus; an non id ridiculum est, quod obmurmurator hic Dei ordinationibus planè acquieturum se dicat, modò paululum plus valerudinis, parum plus dignitatis, exiguum quid diuitiarum ampliùs fuisset attributum? Dolenda sanè res est, eum qui omnia tam iustâ trutinâ distribuit bona; distribuit enim *in pondere & mensurâ*, huic homini sic admetiri non potuisse, vt planè faceret satis. Quid tanto quæso Numini in mentem veniit, vt exiguum illud massæ detraheret, hominibusque ob tantillam rem, non paruam tamen daret materiam conquerendi? Ita tu me de Deo loqui doces, murmurator in paucis egregie. Verum ne quæso iniuriam hanc Benefactori tuo impingito, insigniter ingratus nesis. Neque si centum omnino

iniuria est
Deo ista
querimo-
nia.

libras pro suâ liberalitate appendit, tu ei vitium facias, quod non vnciam drachmamque adiecerit. Turpe id nimium est milenos danti aureos, ob quadrantem vnum negotium faceffere: turpissimum, id sibi denegatum esse passim conqueri; intolerabile verò, id etiam munifico donatori exprobrare. Tuo contentus sis; tuæ id conditioni, quod habes, prorsus congruit, & prorsus sufficit: neque forti tuæ adijciendus est aut as, aut obolus; nisi fortè tuâ sorte contentus non vis esse.

*Idco parū
videmur
accepisse,
quia plus
datum est
alteri.*

At inquires, nolo sanè commutare statum; volo id esse quod sum. Mercator sum, propola sum, & id volo esse quod iam sum. Verùm vt dicam candidè quod res est, mihi profectò non omni ex parte prospectum est vt meæ conditioni benè sit. Pauci sunt qui merces meas coëmant, pauci qui ædes accedant, lucris spes domi exigua, cum aliorum tabernas qui eiusdem mecum conditionis sunt, videam accurrentium affluxu pragruari. Deinde, mihi tantopere non laboro, sufficit sanè mihi etiam angusta res. Verùm filij multiplicantur, illis prospiciendi vrget cura; si res modò parua est, quò demum euadet in plures diuidenda; cum alijs certè melius agitur, quibus si accrescat familia, accrescunt opes. Tertio denique si plusculum esset rei, sanè elemosynæ Religionisque operibus daretur insistere, multaue munificus in pauperes templaue erogarem, prout alios facientes video, quæ iam domesticis, quibus vix sufficiunt, sumptibus cogor impendere vel inuitus.

13.

*Inuidia
istud vitium
est.*

Ita tu quidem. Verùm quid mihi semper alienam sortem importunus oggeris? quid querelis tuis, alius quid habeat, aut quid agat, inuidus incertexis. Hinc enim video ad plura semper expetenda, ingratos homines sumere animos etiam impudentes. At verò quid tua id interest, quid à Deo agatur in alienâ domo? an tibi quidquam deest, quia vicino tuo quidquam adiectum est? an quia pallio alter teclus est holoserico, idcirco nudus es tu? an quia vescitur opiparè, tu fame peris? an quia ædes habet magnificas, tu sub dio habitas, aut degis in impluuiò?

14.

*Ostenditur
absurditas
h. u. us que
inmonia in
ipso coque-
rente.*

Videte obsecro, quam absurde agant homines, quos aliena felicitas angit, nec suâ sorte contentos finit viuere, etiam si eam tenuis esset, vt sicco etiam pane, eoque per magnum laborem extorto, cogentur viuere. Age; quod si omnes quotquot sunt

15.

sunt in orbe homines, non alia haberent vitæ comoda, non aliâ fruerentur quàm tu valetudine, non alias habitarent ædes, non aliis vescerentur cibus, quàm quibus vesceris, an vniquam tua tibi displiceret quantumuis incommoda casa, aut etiam sic cum quo nunc viuis fastidires panem? Certè non arbitror. Quòd si verò omnes reliqui non nisi extimum panis haberent frustulum, idque siccum admodum quod famelici arroderent; vbi interim panis integer suppeteret, malam quo posses lepidè exsaturare famem; nonne tuo pane non contentus modò, sed & lætus & alacer & Deo præ aliis gratus viueres, aliis qui te videas esse prælatum? quis dubitat inquires, Et tamen non nisi panem haberes tunc quem habes modò, neque minore quàm nunc labore comparatum. Hoc iam exigo; an idcirco panis tui natura immutata iam sit, eo quòd alienas mensas carnes tegant? An aliquid domi tuæ turbatum est, quod in vicinâ tapetes & perisometa muros ambiant? Si nihil immutatum est domi, vnde tibi immutatus est animus? vnde intransuersum acta, quâ cum omnes pares essetis, gestiebas lætitia? Decreuit nempe ingrato beneficium, simul ac inuidus sensit alienum. Verùm si nihil mihi detrahitur; si hoc quod habeo, à munifico largitore Deo sit; si sine vllis meritis meis id acceperim; si quod conditioni meæ sufficit; quid habeo rantopere quod querar? an quod parum suppetat? numquam sanè parum est, quod sufficit. Imo quod sufficit, multum est. Quin igitur Deo meo, benefactori meo gratias ago quantum queo maximas? quin pane meo vescor hilare? Siccum dicis. At numquam is siccus est panis quem lætus condit animus. Quid mihi cum alienâ felicitate est negotij, si me solum solumque Conditorem meum aspicio, nec in alios mentem oculosque reflecto?

16. Verùm puerorum instar hâc in parte sumus, & nescio an non pueris infaniores haud paulò. Quod si pueris sex septemvè, ientaculum exhibes, atrumque panem butyro auarè satis illitum cuique in manus des, omnes gaudere videas; ora infigunt avidissime, sapit panis, dentes gestiunt, turgescit stomachus, quæta sunt omnia. At si vel vni quantumcumque fratri, quantumcumque ægri & debilis stomachi, album panem viderint porrigi, illico totâ turbatum est domo: panem sibi dari expetunt, conqueruntur denegari, assiliunt, ancillâ manibus vt eripiant,

Item in pueris.

lachrymantur, eiulant, exclamant; & quod peius est rursus esuriunt, nec ater panis fami exsaturandæ confert quidquam, imò nescit quidem, qui tamen modò erat in deliciis. Quid hoc demum rei est? an ergo deterior factus est panis, atriorue? Neutiquam. verùm deteriores fecit animos felicitati, si sic loqui lubeat, fraternæ immixtus lior: panis in manibus alienis candidus, atros fecit infecitque intuentium obtutus. At vero quia stomacho laborat frater, albus ei porrectus est panis; vos robusti estis & validi. Frustra loquimur. & quæso ne fratris morbum albo pani prætendite, nisi velitis omnes illico laborate stomacho, & licet non laborent, morbum fingere.

Puerorum sunt hæc artificia fateor; sed & nostra sunt passim vitia. nam vt eleganter Seneca, *Adhuc enim non pueritia in nobis, sed quod grauius puerilitas remanet. Et hoc quidem peius est, auctoritatem habemus senum, vitia puerorum: nec puerorum tantum, sed infantium.* Hòc tantum differimus, quòd in maioribus infanimus. Numquam nobis satis est, quia nostra comparamus. neque noceret comparatio, nisi per eam excitaretur continuo, nimium heu nobis ingenitus habendi amor; perimus vt habeamus, nosque perdimus. vt commoda augeamus, promoueamus opes, nullique vt cedamus, mouemus omnia. Huc omnes referuntur cogitationes & curæ; ideo sudatur, ideo transcurritur, ideo litigatur, ideo rixæ exurgunt, ideo suscitantur odia, ideo amicitia dissoluuntur, ideo denique turbatur humana mens, mœrore consumitur, nec quidquam bonæ vitæ sibi residuum facit.

Satis cuique datum est, modo datus quisque satis acquirat.

Istud tamen amicè interroganti amicè responde. an non quietam vteumque vitam transigere posses, iis quæ tibi ad manum sunt, bonis vti modeste & cum gratiarum actione si percuperes? Quòd si negas ea statui tuo sufficere, videsis an non sumptus eos facias, quos status tui conditio minimè requirit. si enim plebeius cum sis, tenuisque fortunæ, nobilem vis agere, ne certè conquerare bona non sufficere; neque id Deo imputa, sed immodicæ cupiditati tuæ. Sufficerent sanè bona statui tuo, si tuus ipse tibi sufficeret status. Hoc tamen non ago modo: illud vrgeo, quâ fronte asserere id possis, non satis tibi pro conditione tuâ esse prospectum, qui iam candidè confessus es, contentum imo & lætum sorte tuâ futurum te, nisi aliis liberalius prospectum foret? An non id te pudet aliis candidiorem seu panem (puerorum

(puerorum instar) seu fortunam (quæ virorum est infantia) invidere, & impalescere alienis bonis? Tibi sanè malè facis, alteri quod sit meliusculè. an non id est puerum agere in virili ætate, & in senectute maturâ infantia vitii implicari? O si ditior essem inquis, si locupletior, si opulentior, quid non agerem? Acturus quid esses, videbimus id porro deinde. Quid verò iam agis per tot vota, inaniaque desideria? nihil sanè nisi tuam quietem inturbare, eosque in animo tuo excitare tumultus, quibus tandem immarcescis. Comede si sapis quem tibi porrigit panem Deus, gratiasque age pro viribus maximas: candidum si dederit, bene tibi erit; attriorem si obtulerit, non erit vt reris malè. *Da quod vis dicebat piissimus Deoque totus deuotus Thomas à Kempis & quantum vis, & quando vis. Domine tu scis qualiter melius est, fiat hoc vel illud sicut volueris.*

§: III.

Ideo autem nihil tibi aduici vult Deus, ne statim te tui status fastidium subeat, illumque in eum qui tibi non conuenit commutare velis.

19. **A** Nimaduerte iam si placet; plura tibi cum negantur bona Dei miserantis industriam, & sagacitatem. An non id li-
 quido ostendimus, & post multa tandem confessus es tu ipse, tuum tibi statum præ omnibus maximè conuenire, neque meliorem tibi eligere aut conficere potuisse te? Quid ergo iam plusculum commodi exoptas, minus vero aliquantulum laboris; plusculum diuitiarum, egestatis verò paulò minus. Certè hæc omnia tuum statum conficiunt, imo status tuus sunt vt mox explicabo. Hoc sanè nemo mihi iam negauerit, paupertatem administriculum esse & instrumentum quo Deus in eo te statu continet, quamdiu illum tibi censuerit conuenire. Statuamus igitur opificem esse te, ferroque subigendo operam impendere. Status is tibi conuenit Deo iudice. Tu interim opes expetis. Dentur sanè sed non à Deo, & rationibus tuis accedant aureorum decem millia. Quæro ego iam an tu tanto ditatus auro, fabrum posthac ferrarium acturus sis? Egone, inquires, ferro admouero manus iam auro

Homines passim cū parum rei ipsi adiciunt, de statu mutatio cogitant.